

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2018-18-01

15.11.2021.

Vispārpieejamas informācijas statusa noteikšana informācijai par personas soda punktiem neatbilst Satversmei

---

Satversmes tiesa 2021. gada 12. novembrī pieņēma spriedumu lietā Nr. 2018-01-01 “Par Ceļu satiksmes likuma 14.¹ panta otrās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam”.

APSTRĪDĒTĀ NORMA

- Ceļu satiksmes likuma 14.¹ panta otrā daļa (turpmāk – apstrīdētā norma):

“Informācija par juridiskajai personai piederošu transportlīdzekli, izņemot šā panta pirmajā daļā noteikto informāciju, par personas tiesībām vadīt transportlīdzekļus, par likumā noteiktajā termiņā personas neapmaksātajiem sodiem, kas piemēroti par pārkāpumiem ceļu satiksmē, kā arī pārējā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā un traktortehnikas un tās vadītāju valsts informatīvajā sistēmā esošā informācija ir vispārpieejama informācija.”

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMA

- Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 96. pants:

“Ikvienam ir tiesības uz privātās dzīves, mājokļa un korespondences neaizskaramību.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc personas B (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikuma. Pieteikumā norādīts, ka transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā Pieteikuma

iesniedzējam reģistrēti astoņi pārkāpumu uzskaites punkti (turpmāk – soda punkti). Saskaņā ar apstrīdēto normu minētā informācija esot vispārpieejama. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka tas aizskar viņam Satversmes 96. pantā ietvertās tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību.

Satversmes tiesa, izskatot lietu, konstatēja, ka attiecībā uz informāciju par personas soda punktiem ir piemērojama Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ direktīvu 95/46/EK (turpmāk – Vispārīgā datu aizsardzības regula).

Tā kā vairākas lietā piemērojamās Vispārīgās datu aizsardzības regulas normas, kas regulē personas datu, jo īpaši personas datu par sodāmību, apstrādi bija neskaidras, Satversmes tiesa 2019. gada 4. jūnijā apturēja tiesvedību lietā un vērsās Eiropas Savienības Tiesā, lūdzot prejudiciāla nolēmuma pieņemšanu. Ar Eiropas Savienības Tiesas 2021. gada 22. jūnija spriedumu lietā C-439/19 “Latvijas Republikas Saeima (*Points de pénalité*)” pēc būtības atzīts, ka apstrīdētā norma ir pretrunā Vispārīgajai datu aizsardzības regulai, jo informācijas par personas soda punktiem izpaušana neatbilst datu minimizēšanas principam un ir pārmērīga.

Satversmes tiesa 2021. gada 1. jūlija rīcības sēdē nolēma izskatīt lietu no jauna pilnā tiesas sastāvā rakstveida procesā un atjaunoja tiesvedību lietā.

TIESAS SECINĀJUMI

Par lietas izskatīšanas robežām

Apstrīdētā norma vispārpieejamas informācijas statusu nosaka dažādai informācijai un attiecas uz atšķirīgu situāciju kopumu. Viens no šīs informācijas veidiem ir informācija par transportlīdzekļu vadītāju soda punktiem. Ņemot vērā minēto un nepieciešamību nodrošināt lietas objektīvu un vispusīgu izskatīšanu, kā arī to, ka Pieteikuma iesniedzējs iebilda pret apstrīdēto normu tieši tādēļ, ka tā darīja pieejamu informāciju par viņa soda punktiem, Satversmes tiesa nolēma izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 96. pantam, ciktāl apstrīdētā

norma noteic, ka informācija par personai reģistrētajiem pārkāpumu uzskaites punktiem ir vispārpieejama informācija. [14.]

Par Eiropas Savienības tiesību nozīmi Latvijas tiesiskajā sistēmā

Atbilstoši Satversmes 68. panta otrajai daļai, slēdzot starptautiskus līgumus, Latvija nolūkā stiprināt demokrātiju var deleģēt starptautiskām institūcijām daļu no valsts institūciju kompetences. Tas nozīmē, ka līdz ar līguma par Latvijas pievienošanos Eiropas Savienībai ratifikāciju Latvija ir atzinusi tās tiesiskās sistēmas atvērtību Eiropas Savienības tiesībām un Eiropas Savienības tiesības ir kļuvušas par Latvijas tiesību sistēmas sastāvdaļu. Tādējādi Latvijai, pieņemot un piemērojot nacionālās tiesību normas, ir jāņem vērā demokrātiju stiprinoši Eiropas Savienības tiesību akti un Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā nostiprinātā to interpretācija. Arī Satversmes tiesai, aizsargājot Latvijas pamatnormu – demokrātiska tiesiska valsts –, ir pienākums nodrošināt tādu Eiropas Savienības tiesību normu piemērošanu, kas stiprina Latviju kā demokrātisku, tiesisku un uz katram cilvēkam piemītošo cieņu un brīvību balstītu valsti. [15.2.]

Par Satversmes 96. panta tvērumu

Satversmes tiesa norādīja, ka Satversmes 96. pants aizsargā personas datus. Turklāt izskatāmajā lietā Satversmes tiesai, konkretizējot Satversmes 96. pantā ietvertās tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību, ir jānodrošina harmonija ar citstarp Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk – Harta) 8. pantā atspoguļotajām personas tiesībām uz savu datu aizsardzību kā Eiropas Savienības vispārēju tiesību principu. Šajā ziņā Satversmes tiesai jo īpaši jāņem vērā personas datu apstrādes principi, kuri ietverti Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 24. oktobra direktīvas 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti 6. un 7. pantā un Vispārīgās datu aizsardzības regulas 5. un 6. pantā un kuru ievērošana ietilpst Satversmes 96. pantā garantēto tiesību tvērumā [15.1. un 15.2.]

Apstrīdētajā normā noteiktā informācija par personas soda punktiem ir saistīta ar viņas privāto dzīvi, un šīs informācijas apstrāde, tostarp arī tas, ka šāda informācija tiek darīta pieejama, ir iejaukšanās personas privātajā dzīvē. [15.3.]

Par to, vai pamattiesību ierobežojums ir noteikts ar likumu

Satversmes tiesa secināja, ka apstrīdētā norma ir pieņemta, izsludināta un publiski pieejama atbilstoši normatīvo aktu prasībām un ka tā ir pietiekami skaidra. [17.1. un 17.2.]

Pieņemot apstrīdēto normu, likumdevējs pretēji labas likumdošanas principam nebija izvērtējis tās atbilstību Eiropas Savienības tiesību normām datu aizsardzības jomā. Tomēr šajā lietā tas pats par sevi nebija pietiekams pamats, lai konstatētu to, ka apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums nebūtu noteikts ar likumu. [17.3.]

Par to, vai pamattiesību ierobežojumam ir leģitīms mērķis

Apstrīdētajā normā paredzētais pasākums – informācijas par personai reģistrētajiem pārkāpumu uzskaites punktiem izpaušana – paredzēts tam, lai šī persona atturētos no jaunu pārkāpumu izdarīšanas ceļu satiksmē, kā arī citas personas atturētos no šādu pārkāpumu izdarīšanas. Proti, likumdevēja nolūks, pieņemot apstrīdēto normu, pēc būtības bija uzlabot ceļu satiksmes drošību un aizsargāt ceļu satiksmē iesaistīto personu tiesības uz dzīvību un veselību. Līdz ar to apstrīdētajā normā ietvertā pamattiesību ierobežojuma leģitīmais mērķis ir sabiedrības drošības un citu personu tiesību aizsardzība. [18.]

Par to, vai pamattiesību ierobežojums ir samērīgs

Apstrīdētajā normā paredzētā informācijas par soda punktiem izpaušana ir daļa no soda punktu sistēmu veidojošo pasākumu kopuma, kas atvieglo sabiedrībai piekļuvi šai informācijai, tādējādi atsevišķos gadījumos preventīvi mazina personas, kas regulāri pārkāpj ceļu satiksmes noteikumus, iespējas piedalīties ceļu satiksmē. Tādā veidā tiek sekmēta ceļu satiksmes noteikumu ievērošana un ceļu satiksmes drošības uzlabošana. Līdz ar to likumdevēja izraudzītais līdzeklis ir piemērots sabiedrības drošības un citu personu tiesību aizsardzībai. [20.]

Satversmes tiesa secināja, ka, apstrīdētajā normā paredzot informācijas par personai reģistrētajiem pārkāpumu uzskaites punktiem izpaušanu jebkuram šādas informācijas pieprasītājam, tiek pieļauts tas, ka šo informāciju saņem arī tādas personas, kurām tā nav nepieciešama saistībā ar ceļu satiksmes drošības nodrošināšanu un veicināšanu. Vēl jo vairāk – personas, kam informācija par konkrētai personai reģistrētajiem pārkāpumu uzskaites punktiem patiešām ir vajadzīga, varētu šo informāciju iegūt arī tad, ja tai būtu ierobežotas pieejamības informācijas statuss, un tādējādi tiktu nodrošinātas atbilstošas garantijas datu subjekta tiesībām un brīvībām. Ievērojot minēto, Satversmes tiesa atzina, ka konkrētajā gadījumā pastāv tādi personas tiesības mazāk ierobežojoši līdzekļi, ar kuriem apstrīdētajā normā ietvertā pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi ir iespējams sasniegt tādā pašā kvalitātē. Proti, apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums neatbilst samērīguma principam. [21.]

Par brīdi, ar kuru apstrīdētā normā zaudē spēku

Apzinoties Eiropas Savienības tiesību nozīmi datu aizsardzības jomā un nepieciešamību stiprināt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu Eiropas Savienībā, Satversmes tiesa nolēma, ka apstrīdētā norma zaudē spēku no tās spēkā stāšanās dienas, proti, 2005. gada 29. jūnija. [23.]

Satversmes tiesa nosprieda:

atzīt Ceļu satiksmes likuma 14.¹ panta otro daļu, ciktāl tā noteic, ka informācija par pārkāpumu uzskaites punktiem ir vispārpieejama informācija, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam un spēkā neesošu no spēkā stāšanās dienas.

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams, tas stājas spēkā tā publicēšanas dienā.

Sprieduma teksts ir pieejams Satversmes tiesas mājaslapā:

https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2018/08/2018-18-01_Spriedums.pdf

---

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzī informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

